

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Гуртової Тетяни Валентинівни «Удосконалення занять фізичним вихованням студенток з ожирінням засобами комплексного використання аквааеробіки і ритмічної гімнастики», подану на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту зі спеціальності 24.00.02 - фізична культура, фізичне виховання різних груп населення

Актуальність теми виконаної роботи. Актуальність роботи не викликає сумніву, оскільки навіть в Указі Президента №42 від 9 лютого 2016 року «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя — здорова нація» вказано, що достатній рівень оздоровчої рухової активності (не менше 4-5 занять на тиждень тривалістю одного заняття не менше 30 хвилин) мали лише 3 % населення віком від 16 до 74 років, середній рівень (2-3 заняття на тиждень) - 6 %, низький рівень (1-2 заняття на тиждень) - 33 % населення. Для більшої частини дорослого населення характерною є гіпокінезія. Серед дітей і молоді зростає популярність малорухомого способу проведення дозвілля.

На сьогоднішній день фізичне виховання в сучасній вищій школі не сприяє ефективному розв'язанню питань зменшення дефіциту рухової активності студентів, що є однією з причин різного роду відхилень у стані здоров'я. При цьому наукові дані свідчать, що одним із найпоширеніших відхилень у стані здоров'я студентської молоді є захворювання на надлишкову вагу тіла та розвиток супутніх йому хвороб, що зумовлює зменшення ефективності навчальної, а згодом й професійної діяльності майбутніх спеціалістів.

Зважаючи на значущість цього питання, багато фахівців галузі особливо акцентують увагу на тому, що у загальному комплексі умов, які

сприяють профілактиці виникнення ожиріння у студентів та його позбавленню (враховуючи можливість впливу на цей процес), найефективнішим засобом є забезпечення оптимального рухового режиму під час навчання у вищих навчальних закладах. Перманентне зростання кількості студентів, хворих на надлишкову вагу тіла, обумовлює необхідність у педагогічній науці і практиці пошуку ефективного й якісного вирішення завдань їхнього фізичного виховання.

Слід відмітити, що у сучасних публікаціях науково обґрунтовані та апробовані різні шляхи підвищення ефективності фізичного виховання студентів із відхиленнями у стані здоров'я, досліджено теоретико-методичне забезпечення фізичного виховання у спеціальних медичних групах. Однак, аналіз та узагальнення педагогічної практики і результатів наукових досліджень свідчать про недостатність досліджень щодо використання різних форм рухової активності у навчальному процесі студентами, хворими на ожиріння. Зокрема відсутні конструктивні рекомендації щодо занять із такими студентами з використанням засобів аквааеробіки та ритмічної гімнастики.

Таким чином, на сьогоднішній день існує ряд протиріч у модернізації системи фізичним виховання студенток, які мають відхилення в стані зоров'я, зокрема, надлишкову вагу тіла, своєчасність і доцільність розв'язання яких, а також актуальність проблеми, її значущість та недостатня розробленість даного питання у психолого-педагогічній літературі зумовили вибір теми дослідження: «Удосконалення занять фізичним вихованням студенток з ожирінням засобами комплексного використання аквааеробіки і ритмічної гімнастики».

Зв'язок роботи з планом НДР галузі. Про важливість для галузі дисертаційного дослідження свідчить факт його виконання на підставі Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. за темою 3.8: «Теоретико-методологічні основи системи масового контролю і оцінки рівня розвитку і фізичної

підготовленості різних груп населення» (номер держреєстрації 011Ш000192).

Найбільш істотні наукові результати досліджень. Найбільш істотним науковим результатом дисертаційної роботи є дослідження проблеми захворювання на надлишкову вагу тіла студентів вищих навчальних закладів та теорії і практики їхнього фізичного виховання у спеціальних медичних групах, зокрема, це фізіологічне обґрунтування застосування фізичних вправ при захворюванні на ожиріння, а також методичні засади фізичного виховання студентів, хворих на надлишкову вагу тіла у спеціальних медичних групах та концептуалізація проблемного поля фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів, хворих на ожиріння. Розкрито дискретність проблематики захворювання ожирінням серед студентів спеціальних медичних груп вищих навчальних закладів, показана динаміка результатів індексу маси тіла у студенток спеціальних медичних груп упродовж всього періоду навчання у вищому навчальному закладі з урахуванням різних нозологій, представлена програма комплексного використання занять аквааеробіки і ритмічної гімнастики у фізичному вихованні студенток спеціальних медичних груп, хворих на ожиріння другого ступеня. Важливим аспектом дисертаційної роботи є експериментальне доведення ефективності впливу авторської програми на рівень функціонального стану і фізичної підготовленості студенток експериментальної групи.

Ступінь обґрунтованості результатів дослідження, їхня вірогідність

і новизна. Високий рівень достовірності і обґрунтованість наукових положень, висновків і результатів дисертації забезпечує достатня джерельна база дослідження, де опрацьовано 260 джерел, у тому числі 33 праці зарубіжних авторів. Масштабність проведеного дослідження, глибина аналізу різноманітних джерел забезпечують достовірність отриманих особисто автором результатів дисертації та вірогідність її наукових висновків і рекомендацій. Наукова новизна роботи полягає в тому, що автором —

вперше розроблено та визначено вплив авторської програми з пріоритетним використанням засобів аквааеробіки й ритмічної гімнастики на стан соматичного здоров'я студенток, хворих на ожиріння другого ступеня;

обґрунтовано доцільність комплексного застосування засобів аквааеробіки і ритмічної гімнастики у фізичному вихованні студенток спеціальних медичних груп; *удосконалено* наукову інформацію щодо наявності стійкої негативної тенденції і збільшення кількості студентської молоді з надлишковою вагою тіла та наукові дані щодо методики організації і проведення занять з використанням аквааеробіки і ритмічної гімнастики у фізичному вихованні студенток, хворих на ожиріння другого ступеня; *набули подальшого розвитку* наукові дані стосовно структури і змісту занять фізичним вихованням студенток спеціальних медичних груп, хворих на ожиріння другого ступеня.

Повнота викладу основних результатів дослідження в опублікованих роботах. Основний зміст роботи повною мірою викладено в 34 публікаціях, серед них - 7 у наукових фахових виданнях України (одна з них включена до міжнародної наукометричної бази даних) та 1 публікація в періодичному закордонному виданні за напрямом дисертації. При цьому 23 праці одноосібних та 11 у співавторстві.

Значимість результатів досліджень для теорії і практики. Важливе значення для теорії і методики фізичного виховання має розроблена авторська програма з пріоритетним використанням засобів аквааеробіки і ритмічної гімнастики для зміцнення соматичного здоров'я студенток, хворих на ожиріння другого ступеня. В цілому, результати досліджень роблять певний внесок у розвиток вітчизняної науки і доповнюють теоретичні та практичні уявлення про можливі шляхи модернізації системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах і підвищення рівня фізичної підготовленості студенток спеціальних медичних груп в процесі фізичного виховання.

Рекомендації з використання результатів досліджень. Методологічні підходи, основні результати і висновки роботи мають широке узагальнююче значення для зміцнення соматичного здоров'я студенток, хворих на ожиріння другого ступеня. Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що використання матеріалів дисертації дозволить значно покращити рівень фізичної підготовленості студенток спеціальних медичних груп, підвищить обсяг рухової активності, оптимізує їх фізичну працездатність в процесі фізичного виховання.

Розроблені рекомендації, які подані у авторській програмі, можуть бути використані в процесі фізичного виховання студенток спеціальних медичних груп і при вивченні курсу теорія і методика фізичного виховання у ВНЗ, а також на курсах підвищення кваліфікації викладачів фізичного виховання.

В цілому дисертація свідчить про високий рівень підготовки дисертанта, досконале володіння методикою дослідження, творчий підхід до обраної проблеми, що дозволило обґрунтувати стан наукової розробки теми і розв'язати основні дослідницькі завдання.

Зауваження і недоліки роботи. Поряд з позитивними сторонами дисертаційної роботи є недоліки та дискусійні питання:

1. У роботі не коректно представлений предмет дослідження, а саме: вплив комплексного застосування аквааеробіки й ритмічної гімнастики у фізичному вихованні студенток спеціальних медичних груп з ожирінням другого ступеня. Виникає питання: вплив на що, чи на кого? На нашу думку, більш краще було б вказати, що предметом дослідження є вплив комплексного застосування аквааеробіки й ритмічної гімнастики у процесі фізичного виховання на фізичний стан студенток спеціальних медичних груп з ожирінням другого ступеня.

2. У першому розділі автор використовує поняття ожиріння і надлишкова вага тіла. При цьому наведено лише визначення поняття ожиріння, натомість визначення поняття надлишкової ваги тіла відсутнє. В одному місці тексту роботи ожиріння і надлишкова вага тіла одне і теж саме

захворювання, а в іншому місці - дві різні хвороби. Виникає питання, ці поняття тотожні чи різні? Бажано було б чітко висвітлити дифініції, що відносяться до цієї проблеми.

3. Під час представлення рисунків чи опису динаміки індексу маси тіла у третьому розділі необхідно достовірність чи не достовірність зміни чи різниці цих результатів підтверджувати статистичними показниками, наприклад, вказати стандартне відхилення чи критерій Стьюдента (I) тощо.

4. У таблиці 3.1 показано рівень навантажень в авторській програмі (перший рік навчання), де представлені періоди підготовки в річному циклі занять. Необхідно було б прив'язати ці періоди до графіку навчального процесу студентів. А так невідомо, скільки триває підготовчий період, скільки - основний та перехідний періоди. Як розподіляється їх тривалість: потижнево, помісячно чи посеместрово? Це стосується другого і третього років навчання.

5. З метою практичного застосування авторської програми бажано було б розробити і представити критерії оцінки успішності під час занять аквааеробікою і ритмічною гімнастикою в процесі фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп, які мають надлишкову вагу тіла.

6. Для більш кращого сприйняття авторської програми бажано було б її повністю показати у додатку дисертаційної роботи, де були б представлені зміст кожного заняття (методи, засоби), а також висвітлені питання теоретичного матеріалу, що на думку автора має важливе значення у роботі зі студентками, які мають ожиріння другого ступеня.

Загальні висновки. Висловлені зауваження не є принципового характеру і не знижують загальної позитивної оцінки дисертації. У цілому, дисертація Гуртової Тетяни Валентинівни «Удосконалення занять фізичним вихованням студенток з ожирінням засобами комплексного використання аквааеробіки і ритмічної гімнастики» є самостійно виконаним, завершеним дисертаційним дослідженням, яке за своїм змістом, обґрунтованістю висновків, новизною отриманих результатів відповідає вимогам «Порядку

присудження наукових ступеней і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» (Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567) до кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує на присудження пошукового наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту зі спеціальності 24.00.02 - фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Офіційний опонент, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету фізичного виховання та спорту Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ГІМОШЕНКО О.В.

05
03.02.11/467
12 16